Beantwoording technische vragen Programmabegroting 2025 – 2028

De vragen die door partijen zijn gesteld maar die door de griffie als politieke vragen zijn aangemerkt, zijn niet in dit overzicht opgenomen.

A. Vragen van het CDA

Vraag 1: De OZB voor 2024 en 2025 zijn begroot op €8.289.000 resp. €8.759.000. De halfjaarcijfers van dit jaar melden €400.000 aan extra OZB-baten. Daarmee wordt het verschil tussen 2024 en 2025 €70.000 voor indexatie en uitbreiding van het aantal OZB-objecten met als vraag: Waar is de begroting 2025 op gebaseerd qua indexatie en uitbreiding?

Antwoord: De standaard indexatie (inflatiecorrectie) bedraagt 1,9%. De peildatum voor de OZB is in 2024 1-1-2023 en de peildatum voor de OZB in 2025 is 1-1-2024. Op basis van gegevens vanuit GBTwente blijkt dat er tussen deze 2 peildatums 9 objecten bij zijn gekomen. Sloop van woningen, woningen die nog in aanbouw zijn en het moment van verwerking van de opleveringsgegevens hebben invloed op de cijfers.

Vraag 2:De percentages van de indexatie loon en prijs is in 2028 is fors hoger dan in de jaren daarvoor en wijkt duidelijk af van de IMOC-reeks voor 2025-2028. Een dergelijke sprong zien we niet in het bijkomende jaar 2027 in de begroting van vorig jaar. De meicirculaire van 2023 en 2024 zijn wat dat betreft niet opvallend verschillend met als vraag: wat is de onderbouwing van genoemde indexatie sprong in 2028?

Antwoord:

De indexatie in 2028 wijkt niet af van de jaren daarvoor, is in lijn met vorig jaar en wijkt niet af van de IMOC reeks. De laatste jaarschijf (dit jaar is dat 2028) is in beginsel een kopie van het jaar ervoor. We ramen op constante bedragen, behalve aan de inkomstenkant het gemeentefonds en aan de uitgavenkant de stelposten. Deze worden cumulatief berekend. Er komt nu een nieuw jaar bij, hierdoor zit er op deze beide posten in dat laatste jaar(die elkaar nagenoeg in evenwicht houden) een groter effect dan in de voorgaande jaren. Deze stonden immers al cumulatief in de begroting. Hier zijn enkel de percentages aangepast.

Vraag 3: In de kadernota 2023 zijn de indexatie loon en prijs al opgenomen in de kadernota, met als vraag: waarom is indexatie prijs niet opgenomen in kadernota 2024?

Antwoord: De indexatie voor prijs is wel opgenomen in de kadernota, net als in de begroting.

Vraag 4: Is de indexatie prijs in 2028 €1.579M minus €0,350M? Het laatste bedrag wordt vermeld in de Kadernota als indexatie loon.

Antwoord: In de kadernota voorzagen we al een eerste loonstijging. Hierdoor is er €350.000 extra begroot voor looncompensatie. Deze staat los van de prijsstijging. De indexatie voor prijs bedraagt in 2025 ruim €900.000.

Vraag 5: (mondeling gesteld tijdens beeldvormende commissievergadering) kunnen wij een overzicht krijgen van de in de programmabegroting 20b opgenomen stelposten?

Antwoord: Zie onderstaand overzicht

Stelpost	Omvang 2025 (* € 1.000)	Uitgangspunt
Autonome ontwikkelingen	50	Dit betreffen zaken met financiële gevolgen die zich gedurende het jaar voordoen en waar de gemeente geen directe invloed op uit kan oefenen. Autonome ontwikkelingen kunnen ook eerdere besluiten van de raad zijn, waarvan niet afgeweken kan worden. Voorbeelden autonome ontwikkelingen: areaalmutaties, actualisering onderhoudsplannen, actualisatie kapitaallasten en aanpassingen gemeenschappelijke regelingen. Uitgangspunt is € 50.000 per jaar.
Taakmutaties gemeentefonds	649	In de circulaires van het gemeentefonds worden er taakmutaties doorgevoerd die kunnen leiden tot incidentele of structurele financiële gevolgen. Bij het verschijnen van de circulaires is vaak niet duidelijk wat er dient te gebeuren met de taakmutaties. Hierom worden deze bedragen op een stelpost geplaatst. De beleidsmedewerkers hebben een jaar de tijd om plannen te ontwikkelen en een beroep te doen op deze middelen.
Looncompensatie	619	De loonindexatie wordt berekend over de loonkosten en hierover per jaarschijf de in de cao vastgelegde procentuele loonontwikkeling te ramen. De huidige CAO loopt tot 1 april 2025. Dit bedrag is daarom gebaseerd op de periode vanaf 1 april voor 5,3% over € 16 miljoen (zie blz. 10 begrotingsuitgangspunten)
Prijscompensatie	996	Op basis van het Centraal Economisch Plan (CPB) berekenen we de (cumulatieve) prijscompensatie. Uitgangspunt voor 2025 is 1,9% over € 52,2 miljoen (zie blz. 10 begrotingsuitgangspunten)

Vervangingsinvesteringen	100	De stelpost vervangingsinvesteringen wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de gegevens in de staat activa. Indien er op basis van bestaand beleid afgeschreven investeringen dienen te worden vervangen vindt de dekking van de kapitaallasten voor de nieuwe investering plaats vanuit deze stelpost.
Raming achterblijvende inkomsten	-543	De legesverhoging wordt pas verwerkt nadat de legesverordening door de raad is vastgesteld. Om een zo juist mogelijke begroting aan te bieden wordt de geraamde hogere opbrengst aan inkomsten geraamd op deze stelpost.
Rente	1.000	Om de aflopende langlopende leningen (gedeeltelijk) te kunnen herfinancieren en om financiering aan te kunnen trekken voor de door uw gemeenteraad gevoteerde investeringen is er een stelpost rente. Deze is gebaseerd op de financieringsbehoefte * 4% rente
Structurele beleidsontwikkeling	0	Het structureel begroten van de stelpost structurele beleidsontwikkelingen zorgt voor ruimte in de begroting om gedurende het jaar lasten te kunnen dekken die horen bij investeringen. Uitgangspunt is € 100.000 per jaar cumulatief. Bij de begrotingsbehandeling 2024-2027 is deze post voor de jaren t/m 2026 geschrapt. Daarna komt deze post weer terug met € 100.000 in 2027.
Onvoorzien	15	Voor onvoorziene uitgave
Totaal	**2.886**	

B. Vragen van D66

Vraag 1: Uitgangspunten begroting:
Het gestelde onder punt 13 bij de uitgangspunten begroting staat in contrast met hetgeen daarover vermeld wordt in het raadsbesluit en dat wat daarover staat op p44. Welke geeft nu het juiste beeld weer?

Antwoord: wij constateren geen tegenstrijdigheden tussen de genoemde passages.

Vraag 2: Volgens de info op pagina 11 laat de begroting anno 2025 een overschot zien van € 1,2 miljoen, waarvan € 1,1 miljoen structureel.

- Op welk onderdeel ontstaat dat geraamde -structurele- overschot?
- Zijn in de begroting ook de gegevens uit de (vorige keer)behandelde half jaar rapportage opgenomen?

Antwoord: het voordeel ontstaat op het geheel van baten en lasten. We ontvangen vanuit de baten meer dan dat we in alle programma's uitgeven.
Ja, voor zover er een structurele of meerjarig incidentele component in zit. Bijvoorbeeld Swim2Play.

Vraag 3: De ramingen over de jaren 2026- 2028 laten een verlies zien van bij elkaar ca. € 5 miljoen. De meerjaren balans(p87) laat echter een ander beeld zien, te weten, in 2025 een eigen vermogens toename van ruim € 12 miljoen (+/+ 38% t.o.v. het jaar daarvoor) en een geringe daling in 2026-2028 van nog geen € 4 miljoen. Wat is de verklaring voor dat verschil?

Antwoord: er zit een toename in de bestemmingsreserves, deze maken onderdeel uit van het eigen vermogen.

Vraag 4: Op p 23 wordt de nota Kapitaalgoederen aangehaald. De laatste versie daarvan is van DHV uit juni 2011 (en niet 2013). Daarna werd er in maart 2021 een afdeling "quick scan" daarover opgesteld. De afspraak was dat deze kapitaalgoederen nota 1x in de 3-5 jaar zou verschijnen. In verschillende vorige begrotingen werd al opgemerkt dat er het komende jaar een recente versie zou komen, zo ook nu. Zeker tegen de achtergrond van uw opmerking als vermeld op pagina 45 van deze nota is de vraag kunt u een datum aangeven wanneer dat heugelijke stuk aan de raad zal worden gepresenteerd?

Antwoord: De actualisatie van de Nota Kapitaalgoederen wordt opgepakt in het licht van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Hierover is uw

gemeenteraad reeds geïnformeerd op 11 juni 2024 middels een raadsmemo (24int02605). Het IBOR wordt in kwartaal 2 van 2025 aangeboden.

Vraag 5: Duurzame toekomst (p25) (zie ook de bijlage bij deze vragen)
Waarom wijkt de gemeente Borne af van de in Nederland vigerende klimaatwet en-doelen? In de wet is bepaald dat er sprake moet zijn van vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, ten minste 55% in 20230 en in 2050 klimaat neutraal/negatieve emissie. Waarom wijkt Borne af van die wetgeving en de daarin vermelde normen?

Antwoord: Antwoord: het kabinet heeft het doel voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen verhoogd naar 55% ten opzichte van het uitstootniveau van 1990. In de landelijke RES organisaties (zo ook in de concept Energiestrategie Twente 2.0) wordt nog vastgehouden aan de uitstootvermindering van 49% t.o.v. 1990. Omdat op basis van dat doel concrete duurzame opwekdoelen geformuleerd zijn voor Twente (1,5TWh). Ook in onze eigen lokale Energievisie zijn de concrete doelen gebaseerd op 49% uitstootreductie t.o.v. 1990. Wij stellen voor dat wij in de programmabegroting overschakelen zodra in RES-verband de nieuwe klimaatdoelen geïncorporeerd worden.

Vraag 6: (p44) Deze term doet vermoeden dat het in Borne financieel gezond is/gaat. De cijfers/begrotingen laten echter een ander beeld zien. En dat dan nog los van de werkelijke effecten van het Ravijnjaar en de structurele vermindering van het prijsacres door het Rijk ed. Waarom dan nu al niet (structureel)minderen i.p.v. alleen maar te benoemen dat wij moeten bezuinigen?

Antwoord: De gemeente Borne is financieel gezond en de begroting voor 2025 laat ook dit beeld zien. Daarbij volgt de begroting volgt de door de gemeenteraad vastgestelde lijn bij de door uw gemeenteraad vastgestelde kadernota 2025-2028.

Vraag 7: P57) Risico's. In de aldaar aangegeven risico's wordt op post 1 het ravijnjaar vermeld met een risico van € 1,7 miljoen. Waar baseert u dat risico/maximale bedrag op? Vast staat dat er in de rijksbegroting rekening is gehouden met een totaalbedrag van ca. € 3.2 miljard. Op dit moment zijn er 18.031198 inwoners in NL. Dat is per inwoner gem. € 127,55. Voor onze gemeente is dat € 3.188.917. hoe is dat te rijmen?

Antwoord: de uitkomst van de kadernota is gebruikt als basis voor de risicobepaling. Het Rijk heeft een ander stelsel. Wij hebben geen diepgaande kennis over de Rijksbegroting of over hoe risico's in de rijksbegroting verwerkt zijn in huis.

Vraag 8: P 62/63) Solvabiliteit. U geeft (tekstueel) aan dat "*het/de solvabiliteit (%) ligt meerjarig rond de 15-20% Dit betekent dat Borne naar verhouding weinig eigen vermogen heeft en daarbij een hoog risico heeft in de mate waarin zij kan voldoen aan haar financiële verplichtingen"* Onder de kengetallen vermeld u echter de solvabiliteitratio van rond de 25(%)

Antwoord: De tekst is niet aangepast op de cijfers uit de tabel. De tabel laat een verbeterde solvabiliteitsratio zien die voor alle jaren op of boven de 25% zit.

Vraag 9: Meerjaren balans(p87) Wat opvalt in de meerjaren balans is dat er ca. 20% kortlopende activa worden gefinancierd met langlopend vermogen. Wat is de reden daar voor?

Antwoord: De grondexploitaties worden gekwalificeerd als voorraden en zitten op de kortlopende activa. In het verleden hebben wij mede hiervoor langlopende leningen aangetrokken. Zoals uit de balans blijkt verbetert deze verhouding de komende jaren.

C. Vragen van Pvda / Groenlinks

Hierbij antwoorden op de vragen van Groen Links / PvdA

Vraag 1: Gemeente Enschede heeft besloten geen sluitende structurele begroting te willen/kunnen. Borne heeft een andere keuze gemaakt. Waarom niet samen optrekken?

Antwoord: De gemeente Enschede heeft een andere financiële uitgangspositie en ziet zich al in 2025 geconfronteerd met financiële tekorten. In Borne is dit niet het geval. We bieden een niet sluitende begroting aan voor de jaarschijven vanaf 2026. Daarmee volgen we het VNG-advies.

Vraag 2: Waar gaan volgens u de z.g. hardste klappen vallen in het ravijnjaar en daarna? Welke posten worden nu al verwacht hard geraakt te worden en wat zijn de acties om die klappen te verminderen?

Antwoord

In de Nota Kaderstelling 2025-2028 staat het ombuigingsproces beschreven:

1. We willen geen taakstellende bezuinigingen opleggen. Immers een taakstellende bezuiniging is een bezuiniging die in een begroting wordt opgenomen zonder dat vooraf bepaald is wat die bezuiniging precies inhoudt en wat die betekent voor het betreffende taakveld en daarmee voor de samenleving;
2. Bij het vinden van oplossingen is alles bespreekbaar.

Zoekrichtingen worden in beeld gebracht op basis van de volgende vier punten:

1. Verlagen van de kosten (door anders organiseren);
2. Verlagen van het kwaliteitsniveau;
3. Verhogen van de inkomsten;
4. Stoppen met een taak.

Daarom is nu nog niet te zeggen welke keuzes aan uw gemeenteraad voorgelegd zullen worden.

Vraag 3: Wordt daarbij gedacht aan de z.g. 'kaasschaafmethode' of wordt gedacht om doelgericht (grotere) keuzes te maken?

Antwoord: zie antwoord op vraag 2.

Vraag 4: (mondeling gesteld tijdens beeldvormende commissievergadering) hoe moeten wij de tabel op pagina 10 interpreteren?

Antwoord:

De tabel in de begrotingsuitgangspunten op blz. 10 van de begroting bevatte per abuis fouten. In onderstaande tabel staan de juiste gegevens. Deze gegevens laten de komende jaren een stijging in woonruimten en inwoners zien en een lichte daling in de gemiddelde bezetting van de woonruimten.

Jaar	Woonruimten	Inwoners	Gemiddelde bezetting
2024	10.551	24.639	2,34
2025	10.651	24.869	2,33
2026	10.801	25.214	2,33
2027	10.926	25.475	2,33
2028	11.026	25.650	2,33
2029	11.151	25.925	2,32